

Tehtävien vastaukset, luku 8

1. Vastamainoksiin tutustuminen

Tutustu internetissä oleviin vastamainoksiin. Etsi esimerkkejä hakusanoilla *vastamainos*, *antimainos*, *mainoskupla*, *adbusters*, *anti commercial*, *counter advertising* ja *spoof ad*. Valitse muutama vastamainos ja vastaa kysymyksiin.

- Mitä niissä kritisoidaan?
- Mitä mainonnan keinoja ne käyttävät?
- Kuka ne on julkaissut ja miksi?
- Ovatko ne tekijänoikeuksien ja hyvien tapojen mukaisia?
- Mitkä niistä miellyttävät sinua ja mitkä eivät?
- Onko yritysten ja arvomaailmojen kritisointi vastamainosten avulla mielestäsi reilua?

Opiskelijan oma vastaus.

2. Esimerkkejä käytännön vaikuttamisesta

Suohpanterror (suomeksi suopunkiterrori) on saamelastaiteilijoiden ryhmä. Analysoi tällä sivulla esitettyjä Suohpanterrorin vastamainoksia. Mitä viitteitä tunnettuihin tauluihin, mainoksiin tai tapahtumiin löydät? Mikä on näiden vastamainosten sanoma?

-Ylempi vastamainos: Ilme, asetelma ja värit viittaavat norjalaisen ekspressionistisen taidemaalarin Edvard Munchin kuuluisaan Huuto-työhön. Työn on tulkittu kuvaavan talvea 1883–1884, jolloin Krakataun tulivuorenpurkauksen aiheuttamat tuhkapilvet saivat auringonlaskut näyttämään poikkeuksellisen punaisilta Euroopassa asti. Vastamainos puolestaan kritisoi sitä uhkaavaa tilannetta, johon saamelaiset ovat joutuneet rakentamisen (esimerkiksi kaivosten ja tuulivoimaloiden) levittäytyessä heidän perinteisille alueilleen. Kaivosalue-kytintä lisäksi vastamainoksessa erottuvat tulviva kipsisakka-allas ja tuulivoimalat.

-Alempi vastamainos: Vastamainos yhdistelee tupakkamainosten tyyliä (iskulauseet ja Villin lännen maisemat) sekä tupakkapakkauksiin painettavia terveysvaroitustekstejä. Mainos herättelee pohtimaan sitä, vastaako saamelaisten asema tietyssä mielessä intiaanien kohtaloa. Onko piittaamattomuus saamelaisten oikeuksia kohtaan eräänlaista kolonialismia eli siirtomaavaltaa?

3. Oma vastamainoskampanja

Tee yksin tai ryhmässä kaupunkisuunnitteluun, matkailumarkkinointiin tai viherpesuun liittyvä vastamainos. Tutustu ensin kuntien tai yritysten mainoksiin. Valitse sen jälkeen aiheeseen liittyvä mainoslause ja muokkaa sen ajatus epäsuorasti kriittiseksi tai keksi itse vastamainokseen sopiva iskulause. Piirrä tai valokuvaa vastamainoksesi kuva. Voit myös etsiä internetistä kuvia, joita saa käyttää ja muokata. Halutessasi voit tehdä tehtävän videoblogipäivityksenä tai voitte toteuttaa ryhmän yhteistyönä vastamainoskampanjan sosiaalisessa mediassa.

Opiskelijan oma vastaus.

4. Vaikuttavat valokuvat

- Tutki tämän kirjan tai päivän lehden kuvia.
 - Mikä kuvista on erityisen vaikuttava?
 - Mitä vaikutuskeinoja siinä on käytetty?
 - Muuttuuko näkökulma tai sanoma, jos rajaat kuvaa peittämällä paperilla osan?

Opiskelijan oma vastaus.

- Ota itse samasta paikasta valokuvia eri rajauksilla ja eri ajankohtina. Miten esimerkiksi sää ja vuorokaudenaika muuttavat syntyvää mielikuvaa?

Opiskelijan oma vastaus. (Huomiota kannattaa kiinnittää myös siihen, muuttavatko kuvissa mahdollisesti näkyvät ihmiset kuvista syntyviä mielikuvia.)